

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 1726
Tarih: 01.11.2012

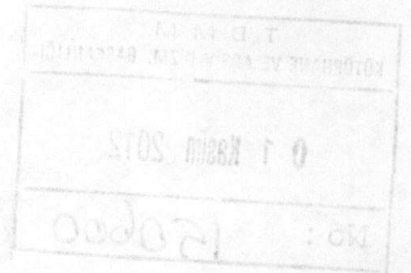
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

26.09.2004 Tarih ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ilişkide sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Sebahat TUNCEL

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	İnsan Hakları İnceleme			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	07 Kasım 2012		E. No: 2/950	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
W	16	MS	16	klm
TBMM BASKANI	123			

T B M M
KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI

01 Kasım 2012

No : 150600

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de son yıllarda giderek yükselen ırkçılık, milliyetçilik ve hoşgörüsüzlükten kaynaklanan “nefret suçları”nda bir artış görülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 10. maddesi herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 3. maddesi de adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi koruma altına almakta, 76. maddesi soykırım suçunu yasaklamakta, 122. maddesi ayrımcılığı, 216. maddesi ise halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılamayı suç saymaktadır. Bu Anayasa ve kanun maddelerine rağmen, şu ana kadar hiç kimse ırkçılık veya ayrımcılık yaptığı ya da nefret suçu işlediği için yargılanmamıştır. Bu suçtan yargılananların hemen hepsi, birkaç istisna hariç, Türkiye’de ırkçılık, milliyetçilik ve hoşgörüsüzlükten kaynaklanan “nefret suçları”na muhalefet eden yazarlar, akademisyenler, insan hakları savunucuları olmuştur. Hepsinden önemlisi son yıllarda yaşanan sorun sadece yasaların uygulanma biçimi değildir. Sorun toplumsal bir sorun olarak cereyan etmektedir.

Türkiye’de nefret suçları, uzun süredir devam eden trans bireylere yönelik nefret cinayetleriyle gündemde durmaktadır. Ancak bunun dışında farklı etnik kimliğinden dolayı ya da inancından, kültüründen ve bulunduğu sınıftan dolayı saldırıya uğrayan, darp edilen, ayrımcılığa maruz kalan pek çok kişi bulunmaktadır. Yasal düzeyde ise mevcut yasalar açık bir şekilde “nefret suçları”nı yasaklamamaktadır. Mevcut yasal düzenlemeler eksik olduğu kadar, teknik açıdan da sorunludur. Mevcut yasal düzenlemeler keyfi uygulamalara son derece açıktır ve kötüye kullanılabilecek niteliktedir.

Nefret suçlarına dair ilk tanım, siyahlara yönelik saldırıların, cinayetlerin yoğun olarak yaşandığı 1960’larda Amerika’da yapılmıştır. ABD’de özellikle Yahudiler’e karşı gerçekleşen pek çok fiili saldırıyı engellemek için 1985’te nefret yasaları çıkarılmıştır. 1990’lı yılların sonlarına doğru ise nefret yasalarının kapsamı genişletilerek ırk, renk, etnik köken, uyruk, din, cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, fiziksel ve zihinsel engel gibi farklılıklar da yasa kapsamına alınmıştır. Amerika’da 1 Ekim 2007’den itibaren yeni Irk ve Din Nefreti Yasası yürürlüğe girdi. Bu yasa ile birlikte ‘nefret’ kavramı artık bağımsız ve apayrı bir ağır suç haline geldi. Daha önce ‘Nefret’ kavramı normal bir suçu ağırlaştıran bir faktör olarak kabul edilirdi. Örneğin saldırıda saldırının sadece mağdurun dini veya ırkından dolayı yaptığınızı kanıtlanırsa, saldırı ırkçı saldırı kabul edilir, bu durumda normalinde verilecek cezadan daha fazla bir cezayı tayin edilirdi. Yeni düzenlemede ise nefret içerikli suçların suç doğrudan

kişiyeye karşı duyulan nefretten dolayı işlenmişse, doğrudan nefret suçu olarak kabul edilip cezası nefret yasası kapsamında hükmedilmektedir.

Uluslararası olarak AGİT nefret suçları tanımını yaparak, bir web sitesi aracılığıyla nefret suçlarını takip etmektedir. AGİT'in tanımına göre nefret suçu:

A) Nefret suçu, mağdur, mülk ya da suçun hedefi B şıkkında tanımlandığı şekliyle bir grupta gerçek ya da edinilmiş bağlantısı, ilgisi, ilişkisi, destekçisi ya da üyesi olduğu için seçilerek, mülke ya da kişiyeye karşı işlenen herhangi bir suçu kapsamaktadır.

B) Grup üyelerinin genel özelliklileri gerçek ya da edinilmiş ırk, ulus ya da etnik orijin, dil, renk, din, cinsiyet, yaş, fiziksel ya da zihinsel engellilik, cinsel kaynaklı ya da diğer benzer unsurlara dayandırılabilir.

Türkiye'de AGİT raporlarında yer alan nefret suçlarının hepsinin bulunmasına rağmen, devlet tarafından düzenli olarak bir veri tutulmadığı için Türkiye için bir veri tabanı bulunmamaktadır. Diğer yandan, yetkileri yeni düzenlemelerle arttırılan polis şiddetinin, nefret söylemi ile birlikte nefret suçlarına dönüşmesi gibi verebileceğimiz örneklerde ise devletin bizzat nefret suçu işlediği ya da nefret suçuna ortak olduğu pek çok olay bulunmaktadır. Polis ve güvenlik güçlerinin nefret nedeniyle işlemiş oldukları suçlar ise çoğu zaman cezasız bırakılmaktadır.

Mevcut verilerden ve basına yansıyan haliyle Türkiye'de nefret suçlarının beş farklı kategoride toplandığını söylemek mümkündür. Aşağıda İnsan Hakları Gündem Derneği'nin raporunda derlediği bazı örnekleri görmek mümkündür:

1. Farklı etnik, dini gruplar ve azınlıklara yönelik nefret suçları

5 Şubat 2006: Trabzon'daki Santa Maria İtalyan Kilisesi Rahibi Andrea SANTORO 16 yaşındaki O.A. tarafından silahla vurularak öldürüldü.

19 Ocak 2007: Hrant DİNK genel yayın yönetmeni olduğu Agos Gazetesi önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

2. Etnik Köken

12 Nisan 2010: DTP'nin eski Genel Başkanı Ahmet Türk'e Samsun'daki Bulanık olayları davasının görüldüğü adliyenin önünde Kürt olmasından dolayı bir nefret sonucunda yumruk atıldı.

8 Mart 2012: Antep Üniversitesinde Kürt öğrenciler yeşil, sarı, kırmızı renklerde kol bandajı taktıkları gerekçe gösterilerek bir grup tarafından saldırıya uğradı.

3. Cinsel yönelim ve toplumsal cinsiyet kimliğine dayalı nefret suçları

Mart 2012: Aydın'ın Kuşadası İlçesi'nde Nükhet Kızılkaya (23) isimli trans kadın evinde ölü bulundu.

2012'nin ilk üç ayında toplam üç trans birey öldürüldü. 2011'de ise 28 trans birey öldürülmüştü.

4. Irkçılık ve yabancı düşmanlığına dayalı nefret suçları

20 Ağustos 2007: Nijerya vatandaşı Festus OKEY Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltındayken boynundan silahla vurularak öldürüldü.

5. Farklı siyasi görüşten kişilere yönelik nefret suçları

6 Nisan 2005: Trabzon'da çıkarılan "bayrak yakılıyor" söylentisiyle iki bin kişi dört üniversite öğrencisini linç etmek istedi. Dört üniversite öğrencisi TAYAD (Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği) adına F Tipi cezaevlerini protesto etmek için bildiri dağıtıyorlardı.

6. Diğer farklı temellere dayanan nefret suçları

Fiziksel engelli Şafak PAVEY İstanbul Beyoğlu'nda otopark mafyası olduğu iddia edilen kişiler tarafından dövülüp protez olan kolu ve bacağı sağa-sola fırlatılıp hastanelik edildi. Şafak PAVEY yaşadıklarından dolayı şikâyetinde bulunduğunda polis tarafından "sakat insansın gece vakti ne işin var dışarıda" denilerek hakarete uğradı.

Türkiye'de mevcut yasal düzenlemelerde ayrı bir nefret suçları yasası olmadığı gibi bu konuyla ilgili tek madde olan TCK 216. Madde ise hiçbir zaman nefret suçlarını önleyici olarak uygulanmamıştır. Bu tam tersine, devlete karşı herhangi bir tehdidi sanki devletin milletine karşıymış gibi gösterip fikir beyan edenleri cezalandırmak için kullanılmıştır.

Özetle, bu kanun teklifiyle Türkiye’de giderek artan nefret söylemi ırkçı, militarist ve eril söylemlerle birlikte nefret suçları da artmaktadır. Nefret suçlarının önlenmesi amacıyla mevcut yasalardaki eksiklikler göz önünde bulundurularak, önemli bir konudaki hukuksal eksikliğin giderilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaçla “ TÜRK CEZA KANUNU’NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ” hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile Ceza Kanunun ilgili maddelerinde nefret saikiyle işlenen suçların cezalarının arttırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

MADDE 1- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'na aşağıdaki Madde eklenmiştir.

EK MADDE 1: Bu Kanunun 81., 82., 86., 94., 96., 102., 103., 105., 106., 107., 108., 109., 120., 123., 125., 148., 149., 151., 153., 213. Maddelerinde düzenlen suçların kişinin mensup olduğu grup nedeniyle yahut direkt olarak o grubun hedef alınmasıyla; din, dil, mezhep, siyasi veya felsefi görüş, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, sakatlık gibi ayırt edici bir özellikten dolayı işlenmesi halinde verilecek ceza beşte bir oranında arttırılır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.